

15.5.2023

HELSINKI REGION INFOSHAREN OHJAUSRYHMÄN KOKOUS 2 / 2023

Aika	Maanantai 15.5.2023 klo 9.30-11.30
Paikka	Verkkokokous (Teams)
Osallistujat	Tomas Lehtinen, Helsinki, puheenjohtaja Ari Jaakola, Helsinki (este) Anu Henriksson, Helsinki Tanja Lahti, Helsinki Hami Kekkonen, Helsinki, sihteeri Juho Antikainen, Helsinki Minna Joensuu, Espoo Jani Mattsson, Espoo Päivi Kiviniemi, Espoo (este) Wilhelmiina Griep, Espoo (este) Petri Lintunen, Espoo, varajäsen (este) Vesa Kokkonen, Vantaa (este) Elina Parviainen, Vantaa Joonas Porola, Kauniainen Marja Pirttivaara, Sitra Pekka Koponen, Forum Virium Helsinki Timo Sillander, Forum Virium Helsinki (este)

KÄSITELLYT ASIAT

1 EDELLISEN KOKOUKSEN MUISTIO

Hyväksyttiin 13.2.2023 pidetyn HRI:n ohjausryhmän kokouksen muistio. Muistio julkaistaan [HRI:n sivuilla](#).

2 VUODEN 2023 TOIMENPITEIDEN JA BUDJETIN TOTEUMA

Käytiin läpi vuoden 2023 toimintasuunnitelman toimenpiteiden tilanne ja budjetin toteuma.

Helsingissä ollaan tutustuttu kaupungin tiedonhallintamalliin ja pohdittu sen hyödyntämistä uusien data-avausten tunnistamisessa (tosu TP1). Muissa kaupungeissa ei ole tehty toimenpiteitä tämän osalta. Yhteisiksi sovituista uusista data-avauksista (tosu TP2) Helsingissä ollaan kohta avaamassa Aluesarjat-

15.5.2023

tilastotietokantaan pohjaavaa paikkatietomuotoista dataa. Koko pääkaupunkiseudun laajuisen vastaavan datan koostamisesta ei ole vielä tarkempaa tietoa. Myöskään toisen yhteiseksi sovitun avauksen, liikenteeseen liittyvien datojen, tilanteesta ei tässä kohden ole tarkempaa tietoa.

ICT-hankintaohjeiden täydentäminen huomioimaan avoimen datan jakaminen (tosu TP3) on Helsingissä työn alla.

Kysely yritysten ja yhdistysten datatarpeista ja datojen käyttökokemuksista (tosu tp 10) on tarkoitus tehdä syksyllä mahdollisesti haastatteluina tai teemakohtaisilla työpajoilla. Myös kysely Datan avaamisen perusteet -koulutuksen käyneille (tosu TP14) tehdään syksyllä.

Tuoreimpia data-avauksia ovat mm. Kauniaisten koronatilastot, Vantaan kaupunginosat ja Helsingin mikroilmaston simulaatiodemo. Työn alla on paljon avauksia, mm. Helsingin jakamat avustukset, Helsingin talvikunnossapidon tyytyväisyyskyselyn vastaukset sekä Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiakastyytyväisyyskyselyjen vastaukset. Lisäksi monia datoja on päivitetty.

HRI:n verkkosivuilla on monta vuotta ollut Työn alla -sivu, jolle listautuu otsikkotasolla HRI:n Trello-taulussa olevat keskeneräiset data-avaukset. Nyt Trello-taulun käytöstä ollaan muun muassa tietoturvasyistä luopumassa ja siirtymässä Microsoftin Planner-työkalun käyttöön. Sen myötä julkinen Työn alla -sivu joudutaan poistamaan, mutta ohjausryhmän jäsenille voidaan antaa käyttöoikeudet Planneriin.

Kevään aikana on kolme HRI Loves Developers -tilaisuutta. Tammikuussa teemana oli talvikunnossapito, huhtikuussa kiertotalous ja kesäkuussa tilastotiedon visualisointi kartalla. Tapahtumien yhteenvedot, tekstitetyt tallenteet ja esitysmateriaalit julkaistaan hri.fi:ssä. Datan avaamisen perusteet -koulutuksia on kolme, kaksi etäkoulutusta ja yksi lähikoulutus. Maaliskuulle suunniteltu lähikoulutus peruttiin vähäisen osallistujamäärän vuoksi, mutta muut koulutukset ovat olleet täysiä.

Vuoden 2022 toiminnasta laadittu [toimintakertomus](#) on julkaistu HRI:n verkkosivuilla. Lisäksi Tiedosta kartta -blogisarjaan on tullut kaksi osaa, ja Palvelukartan projektipäällikkö Mirjam Heikkisen jäätyä eläkkeelle julkaistiin HRI:ssa hänen haastattelu.

Syksyllä järjestetään kaksi HRI Loves Developers -tilaisuutta. Tilaisuuksien ajankohtia tai teemoja ei ole vielä lyöty lukkoon, ehdotuksia ja toiveita teemoista

15.5.2023

otetaan mieluusti vastaan. Syyskaudella on myös tarkoitus jatkaa Innovation Project -kurssiyhteistyötä Metropolian kanssa sekä osallistua GeoForum Summit -tapahtumaan.

Ennen kesälomaa tehdään CKAN:iin isompi versiopäivitys. Lisäksi verkkosivujen analytiikkatyökalu vaihdetaan Google Analyticsista Matomoon. Google Analyticsiin kertynyttä analytiikkatietoa ei ole mahdollista siirtää Matomoon. Lounaistieto luopuu alkusyksystä omasta dataportaalistaan ja siirtyy käyttämään avoindata.fi:tä, joten jatkossa dataportaalin kehityskulut jaetaan kolmen tahon (HRI, Tampere, Oulu) kesken.

HRI-tiimi osallistui kuutoskaupunkien tapaamiseen maaliskuussa Turussa ja toukokuussa Teamsissa. Kevään aikana HRI:n toimintaan on käynyt paikan päällä tutustumassa kaksi kansainvälistä delegaatiota, toinen Tallinnasta ja toinen Portosta. Kaupunkiakatemian kanssa on tehty viestinnällistä yhteistyötä.

Budjetin toteuma on noin 13 500 euroa, 22 % vuosibudjetista.

Lisäksi keskusteltiin EU:n [Data governance actista](#) ja HRI:n mahdollisesta roolista sen toimeenpanossa pääkaupunkiseudun osalta.

3 HRI-PALVELUA KOSKEVAN KYSELYN TULOKSET

Toimintasuunnitelman mukaisesti vuonna 2023 selvitetään HRI-palvelun tunnettuutta, käyttöä ja tarpeita pääkaupunkiseudun kaupunkien sisällä (tosu TP4). HRI-tiimi laati kyselyn maaliskuussa. Helsingin osalta kysely toteutettiin 20.4.-12.5.2023. Kyselyä jaettiin kaupungin intrassa ja esihenkilöille sähköpostitse. Vastauksia toivottiin erityisesti esihenkilöiltä.

Kyselyyn saatiin kaikkiaan 198 vastausta. Vastanneista noin puolet oli sotepe-toimialalta. Lisäksi kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta tuli paljon vastauksia.

HRI on täysin uusi palvelu noin 70 % vastaajista, ja vain noin 10 % vastaajista tuntee HRI:n hyvin. Valtaosa vastaajista ei joko tiennyt, onko hänen yksikkönsä tehnyt HRI:n kanssa yhteistyötä tai ei ole tehnyt HRI:n kanssa yhteistyötä, eikä osannut hyödyntää palvelua.

Avoimen datan koulutuksille on vastausten mukaan paljon tarvetta. Tukea tarvitaan myös datan hyödyntämiseen sekä avaamiseen käytännön tasolla. Myös viestintää kaivataan paljon lisää – jo palvelun tunnettuuden lisäämiseksi. Hieman yllättäen

15.5.2023

vain 11 vastaajaa vastasi tarvitsevansa rahoitusta datan avaamiseen. Myös avovastauksissa viestinnän, perustiedon, työpajojen ja koulutusten tarve nousee esiin. Lisäksi niissä pohditaan mm. avoimen datan turvallisuusuhkia.

Kyselyn tulokset herättivät paljon keskustelua. Oli hieman yllättävää, että vain pieni osa vastaajista tunsu HRI:n entuudestaan. Pohdittiin, onko vastaajissa monia sellaisia, jotka eivät käytä tai tuota dataa työssään ainakaan kovin paljoa. Lisäksi mietittiin, onko HRI:n viestintä kohdistunut enemmän tiettyihin toimialoihin. Vastauksia olisikin hyvä analysoida vielä toimialoittain, niin nähdään, onko mm. HRI:n tunnettuudessa toimialakohtaisia eroja. Myös henkilöstövaihdokset ovat voineet vaikuttaa siihen, ettei HRI:ta tunneta kovin hyvin.

Viestinnän tärkeys korostui niin kyselyn vastauksissa kuin ohjausryhmän keskustelussakin. Olisi hyvä miettiä, miten tehostaa viestintää entisestään ja päästä kuplan ulkopuolelle.

Sovittiin, että Helsingissä kyselyn tulokset viedään datastrategian toteuttamisen ohjausryhmään mm. viestinnän kehittämisen näkökulmasta.

Espoossa vastaavanlainen kysely toteutetaan rajatulla jakelulla keväällä 2023. Vantaalla ja Kauniaisissa on suunnitelmissa tehdä vastaavanlainen kysely keväällä 2024.

Kyselyn tuloksista laaditaan yhteenveto, jossa analysoidaan vastauksia vielä tarkemmin ja tehdään niistä johtopäätöksiä. Yhteenveto sekä anonymisoidut vastaukset julkaistaan HRI:n sivuilla.

4 AVOIMEN DATAN ELINKAAREN TOIMINTAMALLIN LUONNOS

Toimintasuunnitelman mukaisesti vuonna 2023 pääkaupunkiseudun avoimen datan elinkaarelle luodaan selkeä toimintamalli (TP5). Tarve toimintamallille on tullut muun muassa siksi, ettei osaan datoista ole vuosikausiin saatu päivityksiä ja myös joitain rajapintoja on ajettu alas. Lisäksi on tarve kuvata aiempaa selkeämmin datan hallinnoijan sekä HRI:n vastuut ja tehtävät.

Kokouksessa esiteltiin HRI-tiimin laatima ensimmäinen versio toimintamallista ja valmistelun etenemissuunnitelmaa sekä keskusteltiin linjauksia edellyttävistä kohdista ja jatkovalmistelusta.

15.5.2023

Ohjausryhmän mielestä toimintamallille on tarvetta ja kokouksessa esitelty perusrunko sekä datan poistojen määräajat ovat hyvät. Keskustelua käytiin erityisesti datan elinkaaren loppupäästä ja kriteereistä, joilla esimerkiksi data, johon ei ole saatu päivityksiä, poistetaan kokonaan HRI:sta. Ehdotettiin, että ennen datan poistoa ollaan vielä yhteydessä ko. kaupungin HRI:n ohjausryhmän jäseniin ja keskusteltiin, milloin CKAN:issa data laitetaan yksityinen-tilaan (näkyvä ylläpidolle) ja milloin poistetaan kokonaan. Myös päivityksiä seuraavaa automatiikka toivottiin.

Keskustelua käytiin myös datan hoivaamisesta: mitä dataa säilytetään, miten arkistoidaan, kuinka paljon HRI:ssa pidetään arkistointitietoja – kaikkea ei ole tarvetta säilyttää. Arkistolaki määrittää kulttuuriperinnön säilyttämistä, mutta datan säilytystä tutkimuksen vuoksi ei ole määritelty. Avoimen datan osalta säilytys on helppoa, kun siinä ei ole henkilötietoja.

Seuraavaksi toimintamallia testataan muutamilla henkilöillä ja kerätään heiltä kommentteja. Ohjausryhmältä kokouksessa saatujen kommenttien sekä testihenkilöiden kommenttien pohjalta kirjoitetaan toimintamallista seuraava versio. Seuraava versio lähetetään ohjausryhmän jäsenille kommentoitavaksi alkusyksystä. Tavoitteena on hyväksyä toimintamalli syksyn ensimmäisessä HRI:n ohjausryhmän kokouksessa.

5 SIVIILIPALVELUSMIEHEN TYÖKUULUMISET JA UUDEN REKRYTOINTI

Kokouksessa kuultiin HRI-palvelussa työskentelevän siviilipalvelusmiehen työkuulumisista. Hän on palvelusvuotensa aikana kirjoittanut Tiedosta kartta - blogisarjaa, jossa on tähän mennessä julkaistu tekstit liikenneonnettomuuksien esittämisestä kartalla, Blender-animaatiosta sekä Aluesarjojen datan tuomisesta kartalle. Nyt työn alla on blogiteksti kartta-animaatioiden tekemisestä. Hän esittelee blogisarjaa 8.6. järjestettävässä HRI Loves Developers: Tiedosta kartta - tapahtumassa.

Lisäksi siviilipalvelusmies on mm. vinyt datakatalogiin datojen metatietokuvausten englanninkielisiä käännöksiä sekä osallistunut Datan avaamisen perusteet - koulutusten pitämiseen.

Siviilipalvelusmiehen palvelusaika päättyy 6.7.2023.

HRI:hin on tarkoitus ottaa uusi siviilipalvelusmies talveksi 2023-24. Palveluspaikka on ollut nyt pari kuukautta auki Sivariwebissä. Yhden henkilön kanssa on nyt

15.5.2023

alustavasti sovittu palveluksesta, mutta virallinen sitoumus on vielä tekemättä. Hän olisi puolet työajastaan HRI-tiimissä ja puolet Helsingin 3D-kaupunkimallitiimissä.

6 AJANKOHTAISET ASIAT JA TAPAHTUMAT

Käytiin läpi ajankohtaiset asiat ja tapahtumat:

- Datan avaamisen perusteet -lähikoulutus 24.5.
- HRI Loves Developers -kehittäjä tapaamiset
 - 20.4. teemana kiertotalous, järjestettiin yhteistyössä HSY:n kanssa
 - 8.6. teemana Tiedosta kartta, tilastotiedon esittäminen kartalla
- HRI-esittelyjä
 - 14.3. Urban Studies and Planning -maisteriohjelman graduseminaari
 - 21.4. Tallinnan kaupungin delegaatio
 - 27.4. Helsingin Kympp-toimialan MAKA-infovartti
 - 11.5. Porton kaupungin delegaatio
- Open Data Maturity -kysely (VM/DVV) - vastausaika umpeutui viime viikolla

7 MAHDOLLISET MUUT ASIAT

Tuija Gustavssonin seuraajana Kauniaisten toisena HRI:n ohjausryhmän jäsenenä on tietohallinnon kehittämispäällikkö Erik Klockars.

8 SEURAAVAT KOKOUKSET

Syksyllä järjestetään kaksi HRI:n ohjausryhmän kokousta. Ensimmäinen kokous järjestetään syyskuussa lähikokouksena Kalasatamassa Kaupunkiympäristö-talossa, jonne HRI-tiimi muuttaa kesän aikana. Toinen kokous järjestetään marras-joulukuun taitteessa etänä Teamsissa. Kokouksille etsitään ennen kesälomaa sopivat ajankohdat Doodle-kyselyllä.